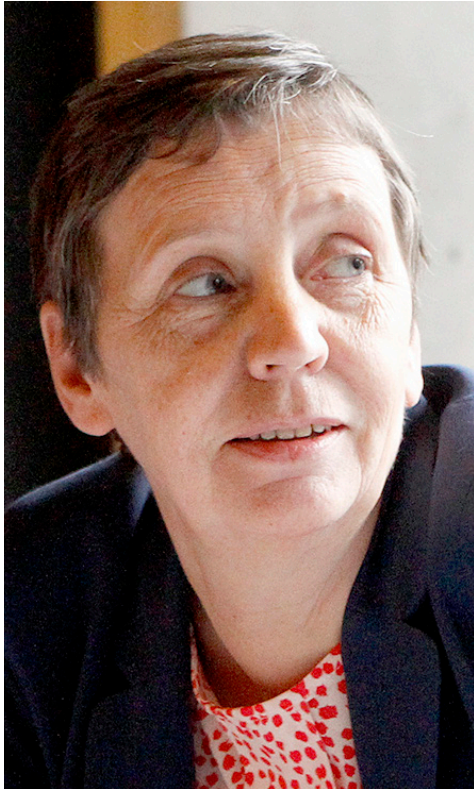

Frýr kunnu ikki vera harrar:

Eyðgunn Samuelsen, almannamálaráðfrú

Sirið Stenberg, heilsumálaráðfrú

Kristina Háfoss, fíggjarmálaráðfrú

Rigmor Dam, mentamálaráðfrú

Kristina er fíggjarmálaráðfrú og Rigmor er mentamálaráðfrú

Eyðgunn er almannamálaráðfrú og Sirið er heilsumálaráðfrú. Hesar fýra kvinnurnar eru allar »ráðfrýr«. Henrik, Poul og Hogni eru »ráðharrar«

Eiríkur Lindenskov

Tá nýggja samgongan varð skipað, og landsstýrisfólkini tilnevnd 15. september, høvdu vit á fyrsta sinni fulla javnstøðu í landsstýrinum, fýra kvinnur og fýra menn.

Í hesum sambandi settu vit okkum fyri á redaktiónini í Miðlahúsinum at finna eitt gott føroyskt kvennkynsorð sum samsvarar kallkynsorði »ráðharri«.

Gamaní hava vit orðini »landsstýrismaður« og »landsstýriskvinna«. Tey eru væl brúkilig. Men umframt at tosa um landsstýrismenn og landsstýriskvinnur við hesum ella hasum málsøkinum, so nýta vit eisini orðið ráðharri. Eitt nú »fíggjarmálaráðharri« ella »mentamálaráðharri«.

Men tað ber ikki til at siga fíggjarmálaráðharri um Kristinu Háfoss, ella mentamálaráðharri um Rigmor Dam. Vit vita væl, at tað á lógarmáli eitur bæði »landsstýrismaður«, »løgtingsmaður« og »løgmað-

ur«. Men fyri mong er tað kynsdiskriminerandi at nevna eina kvinnu fyri ein mann. Tí kom orðið »landsstýriskvinna« fram – eftir at Jóngerð Purius sum tann fyrsta kvinnan nakrantíð varð vald í landsstýrið, sum varð skipað 10. januar í 1985.

Sum tíðin leið komu fleiri kvinnur í landsstýrið, og tað gjørdist vanligt at nevna tær »landsstýriskvinnur«. Tað heitið hóskar væl, og vit kunnu eins náttúrliga siga »landsstýriskvinna« sum »landsstýrismaður«. Men tað var ikki náttúrligt í 1985 og árinum eftir. Mong tóku tað illa upp – eisini at gamla og tignarlaga starvsheitið »løgtingsmaður« bleiv bronglað til »løgtingskvinnu«. Men hetta tekur eingin illa upp í dag.

Hjá okkum í fjølmiðlunum er hetta eisini ein avbjóðing. Vit nýta ofta orðið »landsstýriskvinna« og »landsstýrismaður« og í fleirtali eisini »landsstýrisfólk«. Í hesum er eingin trupulleiki longur, tí vit hava vant ok-

um við kynsbýti í hesum starvsheitum.

Men vit nýta eisini heitið »ráðharri«, tá vit umrøða landsstýrisfólk. Og tað er tí, at vit nú hava reist spurningin, um vit ikki eiga at fáa ein kvennkynsform fyri starvsheitið »ráðharri«.

Vit siga fíggjarmálaráðharri, mentamálaráðharri, uttanríkisráðharri og so framvegis. Men tað orðið er ikki kynsneutralt, og tað er tað heldur eingin sum sigur, at tað skal vera. Men vit halda tað vera at kúga javnstøðuna, at nevna eina kvinnu fyri ein mann.

Tí hava vit vent okkum til nógv málkøn fólk til tess at finna eitt hóskandi orð, sum mótsvarar »harri«.

Tað orðið er »frú« ella »frúgv«.

Marjun Arge Simonsen, málførðingur og cand.phil. í føroyskum, vísir á, at tað eru ikki so nógv orð í at velja í føroyskum. Tað, ið mótsvarar »harri«, er orðini »frú« ella »frúgv«. Tey kunnu tykjast heldur gamalslig – men tað

Orðið »ráðfrú« bendist soleiðis:

		óbundið	bundið
eintal	hvørfall	ráðfrú	ráðfrúin
	hvønnfall	ráðfrú	ráðfrúna/ráðfrúina
	hvørjumfall	ráðfrú	ráðfrúni/ráðfrúnni
	hvørsfall	ráðfrúar	ráðfrúarinnar
fleirtal	hvørfall	ráðfrýr/ráðfrúir	ráðfrýrnar/ráðfrúirnar
	hvønnfall	ráðfrýr/ráðfrúir	ráðfrýrnar/ráðfrúirnar
	hvørjumfall	ráðfrúm/ráðfrúum	ráðfrúnum/ráðfrúunum
	hvørsfall	ráðfrúa	ráðfrúanna

Orðabókin loyvir tó eisini, at orðið bendist sum orðið *bygd*.

er orðið »harri« eyðsæð eisini. Hon hevur roynt at funnið okkurt annað, men tað hevur ikki hepnast.

Marjun Arge Simonsen hevur eisini tosað við Jóhan Hendrik Winther Poulsen, professara, og hann skeyt upp at nýta »ráðfrú«. Hann helt tað vera tignarlígari enn »ráðfrúgv«.

Marius Staksberg í Málráðnum sigur, at ein grundtil, at lögtingskvinnu, forkvinna o.tíl. tykist at rigga, er kanska, at kvinna hevur

somu merking og sama stíl-virði sum maður – munurin er bara kynið. »Harri« og »kvinna« hoyra ikki saman á sama hátt. Náttúrligur mótsetningur til »harri« er »frú« (ella frúgv). So tað verður kanska ikki sama javnvág millum orðini »ráðharri« : »ráðkvinna« sum millum »løgtingsmaður« : »løgtingskvinnu« og »landsstýrismaður« : »landsstýriskvinna«.

– Men um »ráðfrú« er ein møguleiki, veit eg ikki. Ein

tilvenjing skal til, uttan mun til, hvat orð verður valt, sigur hann.

Tí skjóta vit hervið upp, at landsstýriskvinnur – umframt at hava heitið »landsstýriskvinnur«, eisini kunnu nevnast »ráðfrýr«. Og tí kunnu vit eisini siga, at Kristina Háfoss er fíggjarmálaráðfrú, at Rigmor Dam er mentamálaráðfrú, at Sirið Stenberg er heilsumálaráðfrú og at Eyðgunn Samuelsen er almannamálaráðfrú.